Contactinformatie
Monique Bestman
Louis Bolk Instituut
T [0343] 52 38 60
E m.bestman@louisbolk.nl

‘De eerste 18 weken van de opfok zijn cruciaal’

Biologische leghennenhouders willen kippen die een natuurlijk gedrag vertonen: hennen die veel scharrelen en niet in elkaars veren pikken. Jong geleerd is oud gedaan, zo blijkt uit onderzoek. De verenpikkerij is al sterk afgenomen door de handreikingen aan de opfokkers hoe kippen goed gedrag is aan te leren.

Diervriendelijk kippen houden betekent in de biologische houderij onder meer geen snavels behandelen. Daarbij hoort dan ook dat de dieren elkaar niet meer in de veren pikken. Hoeveel komt verenpikkerij eigenlijk voor in de biologische houderij en wat kun je eraan doen om dat verder te verminderen? Met die vraag ging het Louis Bolk Instituut op verzoek van de sector aan de slag. Bij het begin van het onderzoek in 2003 kwam in ongeveer de helft van de koppels opfokhennen verenpikkerij voor, al kon de intensiteit sterk verschillen. Hoe kun je dit verminderen?

Uit wetenschappelijke experimenten van andere onderzoeksinstellingen was bekend dat de leefomstandigheden in de eerste levensweken van een kuiken bepalend zijn voor het latere gedrag. Maar wat kun je dan precies aanpakken in de levensomstandigheden dat kan leiden tot minder verenpikkerij later? Onderzoekers en de praktijk gingen samen aan de slag en bestudeerden het gedrag van hennen onder verschillende omstandigheden.

Het aanbieden van aanvullend strooisel en strooigraan bleek nog belangrijker dan gedacht. Wanneer een opfokker vanaf dag één van de opfok van kuikens elke dag wat lekkers op de grond strooit, leren de dieren goed scharrelen. De blik is op de grond gericht en ze ontwikkelen geen interesse voor elkaars veren. Pikken ze geen veren in de opfok, dan doen ze dat later ook niet. Die relatie is bijna één op één, bleek uit onderzoek.
Omgekeerd geldt dat ook. Als hennen in de opfok in elkaars veren pikken, dan doen ze dat later als leghen ook. Zelfs als ze veel ruimte hebben en veel naar buiten kunnen. Eenmaal verkeerd aangeleerd gedrag wordt bij het ouder worden alleen maar erger.
Hennen met natuurlijk gedrag kunnen moeilijke omstandigheden beter aan. Wanneer ze bijvoorbeeld door vogelgriep tijdelijk naar binnen moeten en in een veel krappere ruimte verblijven, raken ze minder gestrest en blijven ze ook dan van elkaar af.

De opgedane kennis heeft eraan bijgedragen dat het verenpikken sterk is afgenomen. Omdat broederij- en opfokorganisaties gewoonlijk zowel gangbare als biologische leghennen opfokken sijpelen de ervaringen ook door naar de gangbare sector. ■

Opvoeding kuiken bepaalt gedrag als kip

Rob Boomstra, biologisch pluimveespecialist van Verbeek Broederij en Opfok

‘Toen ik in 2010 bij Verbeek begon, heb ik me eerst goed ingelezen in het bioKennis-onderzoek. Daar heb ik veel waardevols uitgehaald, zoals hoe om te gaan met strooisel als afleidingsmateriaal. Wij werken naast de gebruikelijke houtkrullen en stro ook met luzerne, ook vanwege het positieve effect op de darmwerking en vertering en daarmee de weerstand tegen diverse ziekten. Voor onze biologische opfokkers hebben we luzerne verplicht gesteld. De kuikens krijgen het vrijwel vanaf het begin. Ze beginnen met gehakselde luzerne aangeboden op kuikenpapier. Daarmee wordt gelijk grondgericht pikken gestimuleerd.

De eerste 18 weken van de opfok zijn cruciaal. In de gangbare opfok zie ik daarom ook steeds meer strooisel. Maar daarna houdt het in de leg niet op. Leghennenhouders moeten doorgaan met strooisel om de goede opvoeding niet teniet te doen. Veel reguliere pluimveehouders geven nu ook luzerne of andere ruwe vezels, maar nog niet allemaal. Die laatste groep adviseren we het wel te gaan doen. De biologische opfok is feitelijk onze R&D-afdeling. Alles wat goed werkt, kunnen we kopiëren naar onze reguliere opfok.’